

Nr 205.

Av herr **Ström, Fredrik**, och herr **Karlsson, Karl**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående långtjänstpremie åt vissa till beredskapstjänst inkallade värnpliktiga vid marinen.

I proposition nr 214 till riksdagen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en långtjänstpremie av 180 kronor må tilldelas värnpliktiga av klas A vid marinen, vilka under innevarande budgetår, utan att hava innehaft anställning över stat, såsom 2. klass sjöman eller 2. klass kustartillerist fullgjort beredskapstjänstgöring vid flottan eller kustartilleriet under minst sex månader i en följd.

Med hänsyn till den ifrågavarande personalkategoriens tjänstgörings- och avlöningsförhållanden är ett bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag givetvis av den största betydelse, och detta kommer säkerligen att hälsas med den största tillfredsställelse av de berörda och även verka uppmuntrende på dem, enär de därigenom bliva medvetna om statsmakternas förståelse för att de ålagts tyngre börda än andra värnpliktiga, som haft och ha förmånen av högre löneförmåner och även möjligheter att efter viss längre eller kortare tids tjänstgöring erhålla avlösning.

Det bör emellertid i sammanhanget beaktas, att icke endast de i propositionen berörda 2. klass sjömännen och 2. klass kustartilleristerna av klass A äro illa ställda.

Den anbefallda militärtjänstgöringen har blivit praktiskt taget lika betungande för andra värnpliktiga av klass A, vilka äro tilldelade marinen, nämligen sådana vilka äro uppflyttade till 1. klass sjömän (kustartillerist) eller konstituerade till korpraler. Flertalet av dessa kategorier hava liksom 2. klass sjömännen (kustartilleristerna) varit inkallade i en följd sedan början av september månad 1939, och de äro alltjämt i tjänst utan möjlighet att erhålla besked om, huruvida de under den tid, som nuvarande förhållanden råda, kunna räkna med att erhålla hemförlovning från militärtjänstgöringen. I den mån som de icke äro anställda över stat — något som innebär att de erhålla lön i likhet med fast anställt manskap — hava de ingen eller ringa månadslön (korpral har 30 kronor i månaden), och de äro alltså hänvisade till att försörja sina anhöriga med anlitande av det understöd som enligt gällande bestämmelser eventuellt kan erhållas.

Det synes därför vara skäligt och billigt, att även nyssnämnda marinen tillhörande värnpliktiga av klass A liksom de i Kungl. Maj:ts proposition föreslagna komma i åtnjutande av föreslagna långtjänstpremie av 180 kronor, i den mån de fullgjort tjänstgöring under en tid av minst sex månader i

en följd. Det bör vid bedömandet av frågan beaktas, att dessa värnpliktiga på grund av tidigare genomgången utbildning tjänstgöra i mera ansvarsfulla befattningar än 2. klass sjömännen (kustartilleristerna), men detta bör ju även medföra någon ekonomisk kompensation. Detta skulle emellertid icke bli valet, därest allenast 2. klass sjömännen (kustartilleristerna) erhålla långtjänstpremierna, ty de skulle då i många fall erhålla större löneinkomst av militärtjänstgöringen än de mera kvalificerade, vilket icke är i överensstämmelse med det statliga lönesystemets principer. Man får härvid heller icke förbise, att ett undantagande av 1. klass sjömän och kustartillerister samt korporaler vid marinen från rätt till denna förmån skulle skapa förstämning hos dessa kategorier och därmed kanske också ofördelaktigt påverka andan och tjänstintresset ävensom rubba dessa värnpliktigas tillit till statsmakternas och myndigheternas vilja att beakta deras särställning och därav uppkomna svårigheter. Man får icke förtänka detta manskap, om de skulle finna det uppenbart orättvist att de bli lämnade utan hjälp i detta sammanhang, då de hava viktigare tjänsteuppgifter än dem underställda värnpliktiga och liksom dessa hava måst frånträda sina civila anställningar utan möjligheter att giva sina arbetsgivare besked om, när de kunna komma att återinträda i deras tjänst. För vidmakthållande av en god anda och förtroende för statsmakternas vilja att göra var man, som under rådande förhållanden pålægges extra bördor för att värna vårt lands neutralitet, rättvisa så långt detta är möjligt för statsmakterna, bör därför Kungl. Maj:ts förslag utvidgas att omfatta jämväl ovannämnda marinen tilldelade värnpliktiga av klass A, vilka fullgjort eller fullgöra samma omfattande tjänstgöring som i Kungl. Maj:ts proposition förutsatts.

På grund av det sålunda anförda få vi härmed hemställa,

att riksdagen, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 214, måtte medgiva, att en långtjänstpremie av 180 kronor må tilldelas värnpliktiga av klass A vid marinen, vilka under innevarande budgetår, utan att hava innehaft anställning över stat, såsom menig eller korporal fullgjort beredskapstjänstgöring vid flottan eller kustartilleriet under minst sex månader i en följd.

Stockholm den 4 maj 1940.

Fredrik Ström.

Karl Karlsson.